

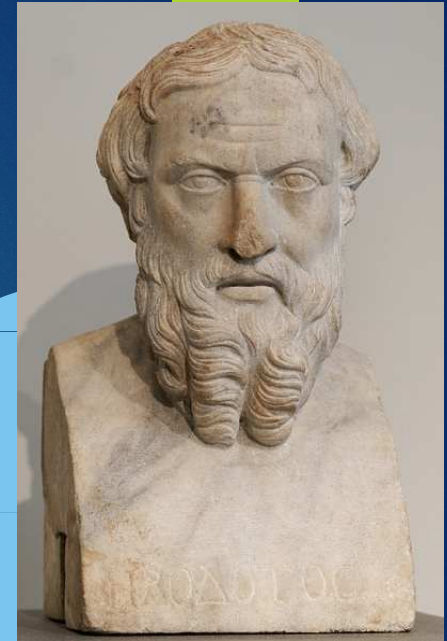
Dějiny Řecka I - seminář

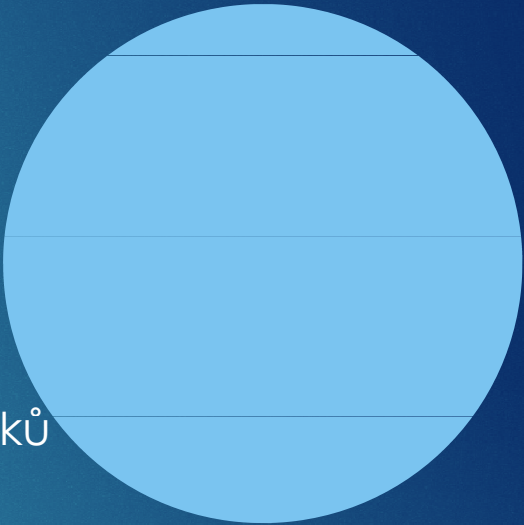

7. HODINA

HÉRODOTOS; ŘECKÉ HRY A SLAVNOSTI

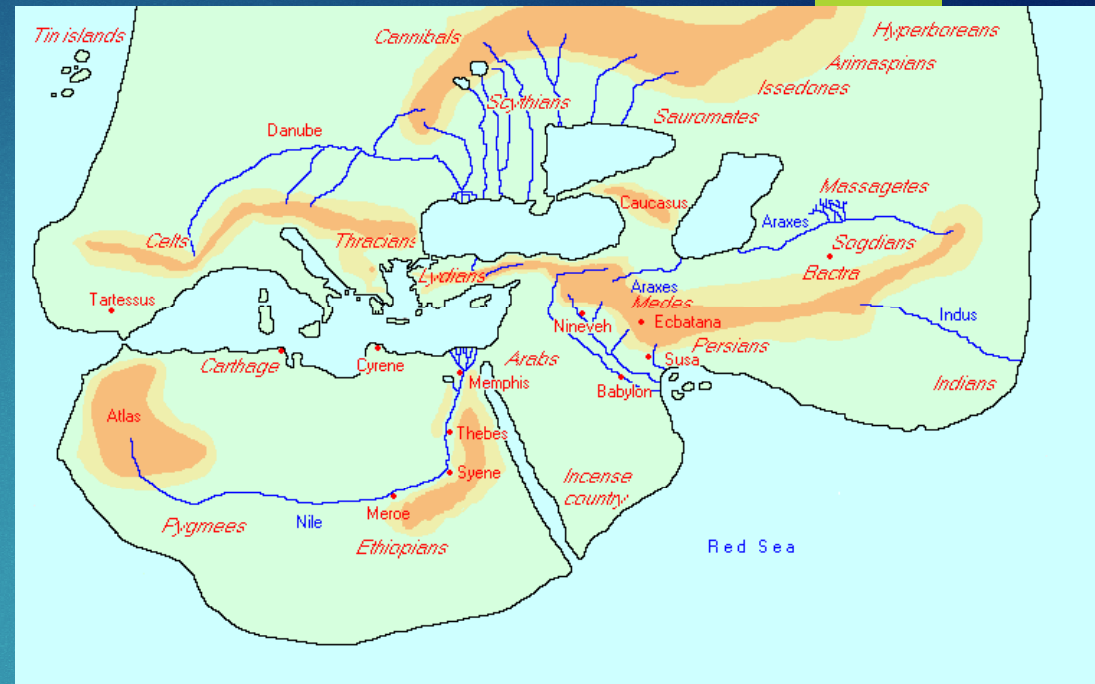
Hérodotos

- ▶ Ἡρόδοτος
- ▶ 5. stol. pnl.
- ▶ Halikarnásson, Kárie
- ▶ Cestování po Středomoří – Egypt, Fénicie, Babylón
- ▶ *Dějiny*
- ▶ Střet mezi Řeckem a Persií – hlavní dějinná událost
- ▶ Rozsáhlé odbočky (*logoi*)
- ▶ Osud
- ▶ Vysvětlování příčin událostí

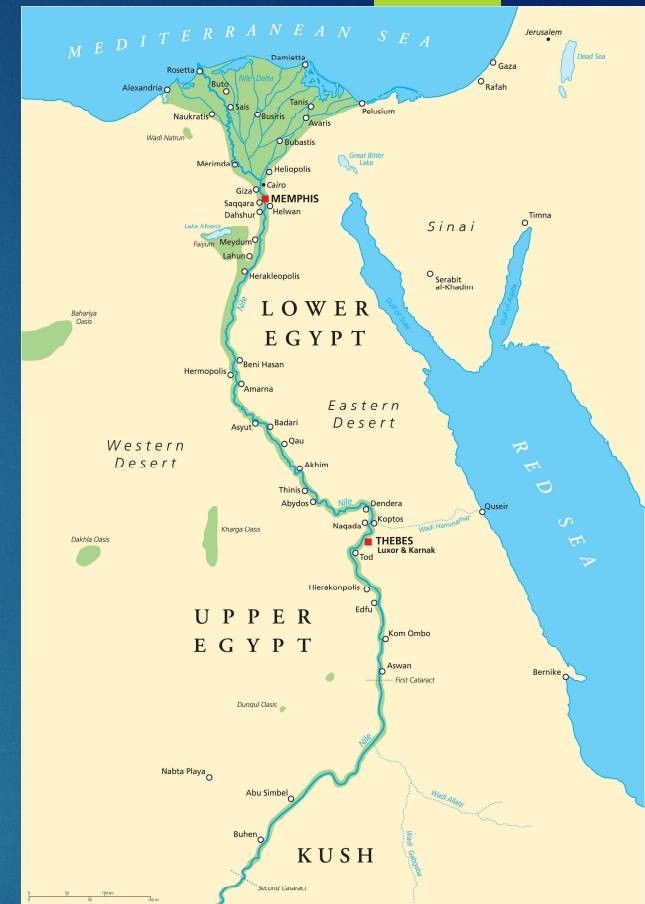

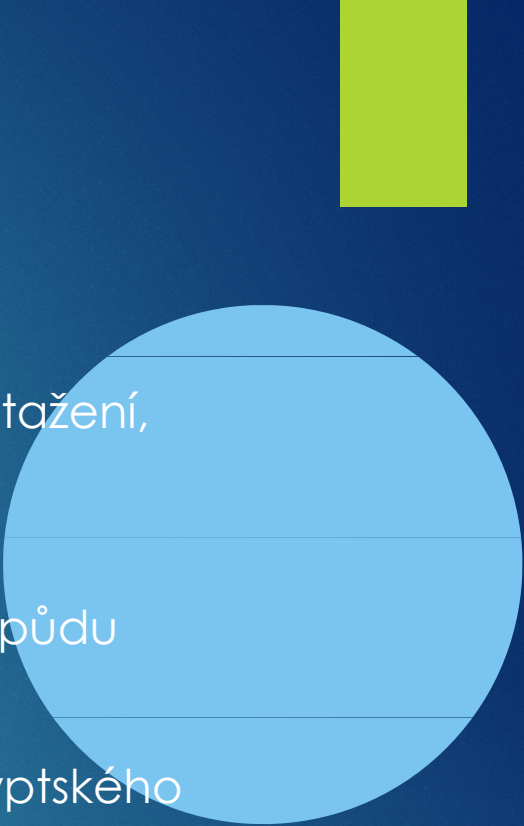
-
-
- ▶ Hérodotos jako etnograf
 - ▶ Popisy kmenů, zvyků, zemí z celého známého světa
 - ▶ Vlastní svědectví
 - ▶ Místní prameny
 - ▶ Přehnané příběhy, mýty, špatná interpretace příběhů/zvyků
 - ▶ Popisy nejsou nutně negativní
 - ▶ Zdroj kritiky
 - ▶ Při perských taženích – etnografické odbočky

- ▶ Geografie Hérodota
- ▶ Evropa, Asie, Afrika
- ▶ Symetričnost světa
- ▶ Řecko je uprostřed – nejlepší místo
- ▶ Zima na severu, horko na jihu
- ▶ Krajní části světa mají velké bohatství + podivné kmeny, zvířata, zvyky
- ▶ Čím dále od Řecka, tím více je v něm nadpřirozených jevů

- ▶ Egypt
- ▶ Osobní návštěva Hérodota
- ▶ 2. kniha
- ▶ Země plná úžasných a zázračných věcí (2.35)
- ▶ Kolem Nilu, až k městu Elefantis – 1. katarakt (2.18)
- ▶ Obyvatelé a jejich zvyky
- ▶ Dělení do nomů (u Hdt. jen 18)
- ▶ První vládli bohové → 1. lidský král Mín, poslední Psammétichos

-
- ▶ Egyptské dějiny (2.99–141) – stavební projekty králů, jejich tažení, vlastnosti
 - ▶ Kněží – zdroj informací
 - ▶ Válečníci – 2 skupiny, celkem 410 000 mužů, každý vlastní půdu
 - ▶ Zemědělství – kanály, záplavy Nilu, proč, pramen
 - ▶ Náboženství – *interpretatio graeca*, řečtí bohové jsou egyptského původu, popisy slavností, tradic, zvířecí kultury, mumifikace
 - ▶ Každodenní život – zcela opačný od Řecka (2.35–36)

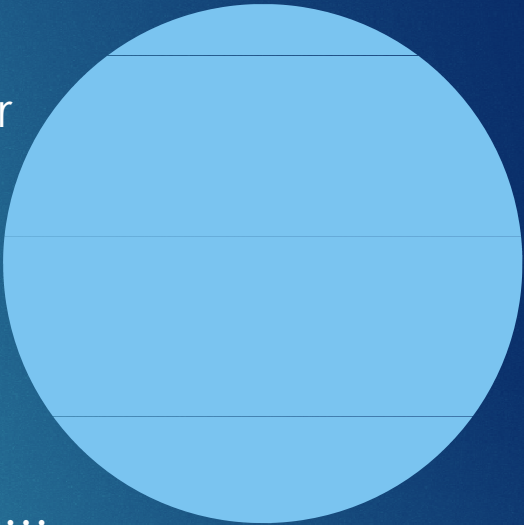
- ▶ Skythové – 4. kniha
- ▶ Lukostřelci na koních, odvrácení perského útoku
- ▶ Několik skupin, Královští Skythové
- ▶ Popis krajiny, řek, klimatu
- ▶ Náboženství – nemají chrámy, oltáře
- ▶ Lidské oběti, pití z lebek nepřátel
- ▶ Pohřby králů
- ▶ Využití konopí

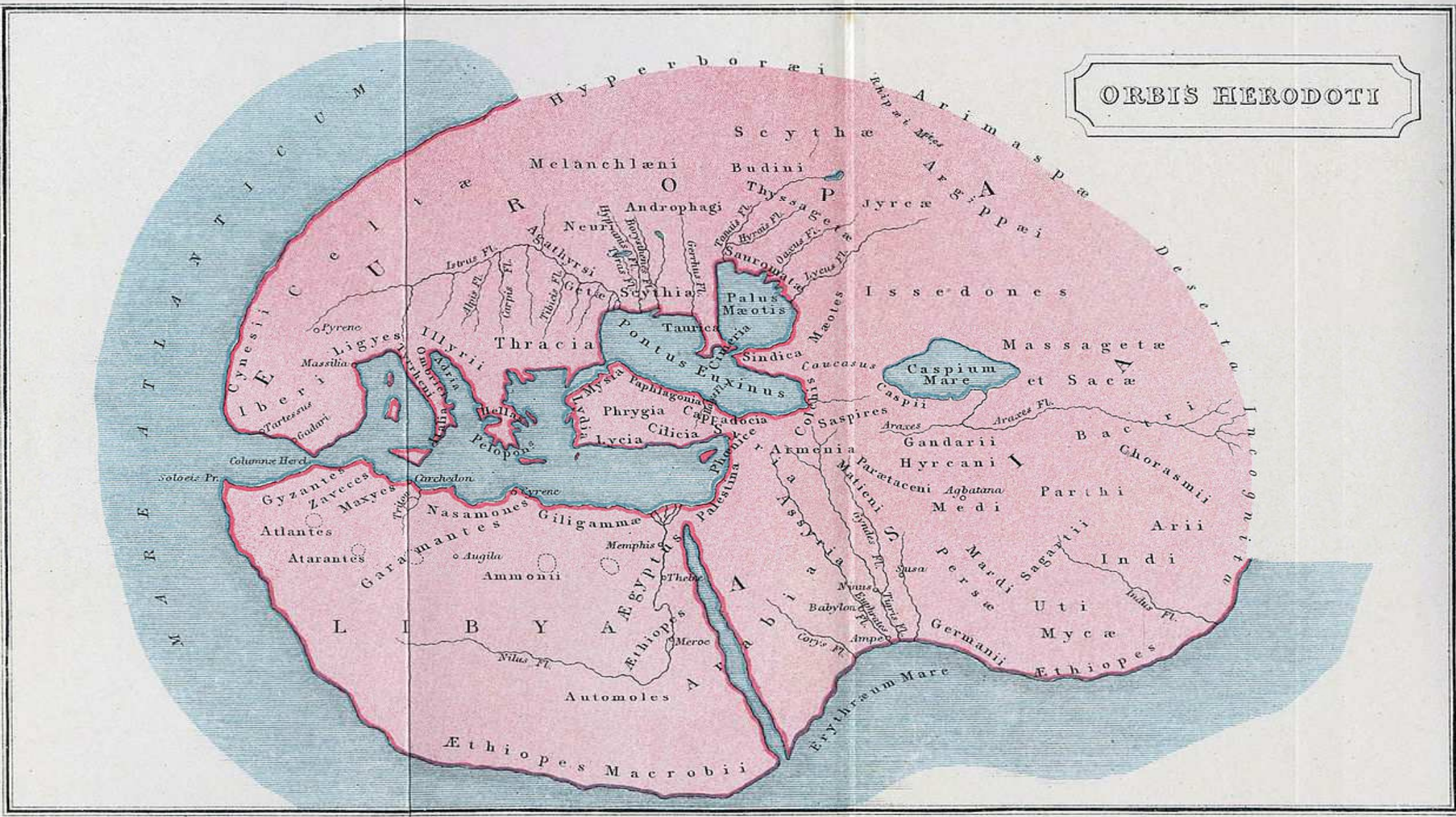
- ▶ Babylón (1.178–199)
- ▶ Obdélníkový půdorys, město rozdělené řekou
- ▶ Obrovské zdi, 100 bran
- ▶ Chrám Béla
- ▶ Zvyky – odívání, manželství, chrámová prostituce

-
-
- ▶ Okraje světa
 - ▶ Divoši x ctnostní, šťastní lidé - málo bohů, kanibalismus, prosté pohřby, polygamie/polyandrie, promiskuita, neobdělávají půdu, nemají domy
 - ▶ Lidé – dožívají se vysokého věku, jsou nejvyšší/nejhezčí,...
 - ▶ Nejvzdálenější kraje jsou nejúrodnější a nejbohatší, za nimi jsou pustiny

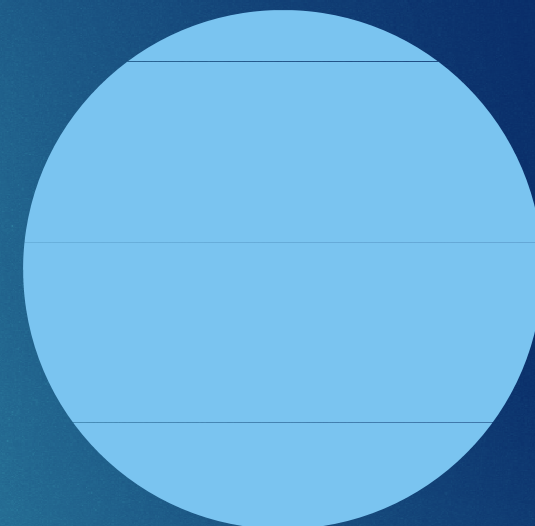
-
- ▶ Jih – Aithiopie/Arábie – (3.17–25), Makrobiové, spalující žár
 - ▶ JZ – Libye/Aithiopie – odtud teče Nil
 - ▶ JV – Arábie – (3.107–113), země koření a parfémů, hadi
 - ▶ V – Indie – (3.98–106), nejlidnatější, zlato
 - ▶ SV – Skythie – (4.25–36), gryfové, jednoocí lidé
 - ▶ S – věčný mráz, Anthropofagové, Hyperborejci, Neurové, ...
 - ▶ SZ, Z – Cínové ostrovy, řeka Éridanos, Kynesiové, Hérakleovy sloupy

ORBIS HERODOTI

Str. pdf 58, 72, 96, 140, 153, 182, 184, 186, 207,
209, 210, 214, 215, 217, 227, 230, 252, 258

- ▶ Peršané – 1.131–140
- ▶ Babylón – 1.179–199
- ▶ Egypt – 2.35–49, 164
- ▶ Skythové – 4.19–20, 46, 59–75
- ▶ Thrákové/Getové – 4.93–96, 5.3–8
- ▶ Okraje – Západ, Evropa – 4.49, 3.115
- ▶ Východ – Indie, Střední Asie – 3.98–106,
- ▶ Jih – Aithiopové – (3.20), Garamantové (4.183), Arabové (3.107)
- ▶ Sever – Evropa, Asie – Agathyrsové, Neurové, Androfagové, ... (4.102–107), Hyperborejci (4.32–36), sever, Arimasové, ... (4.26–28)
- ▶ Obecně – 3.106–116

Literatura

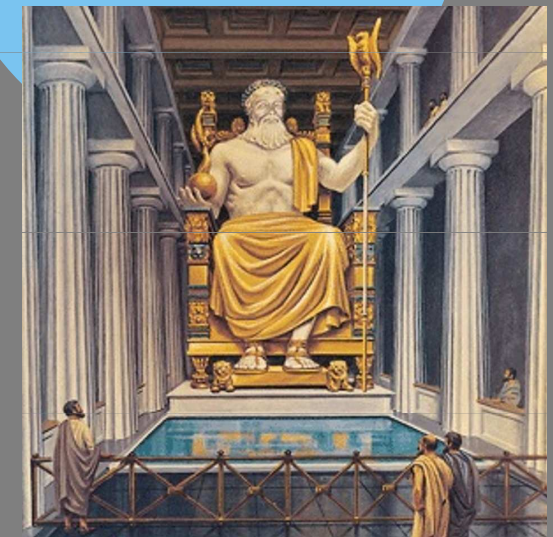
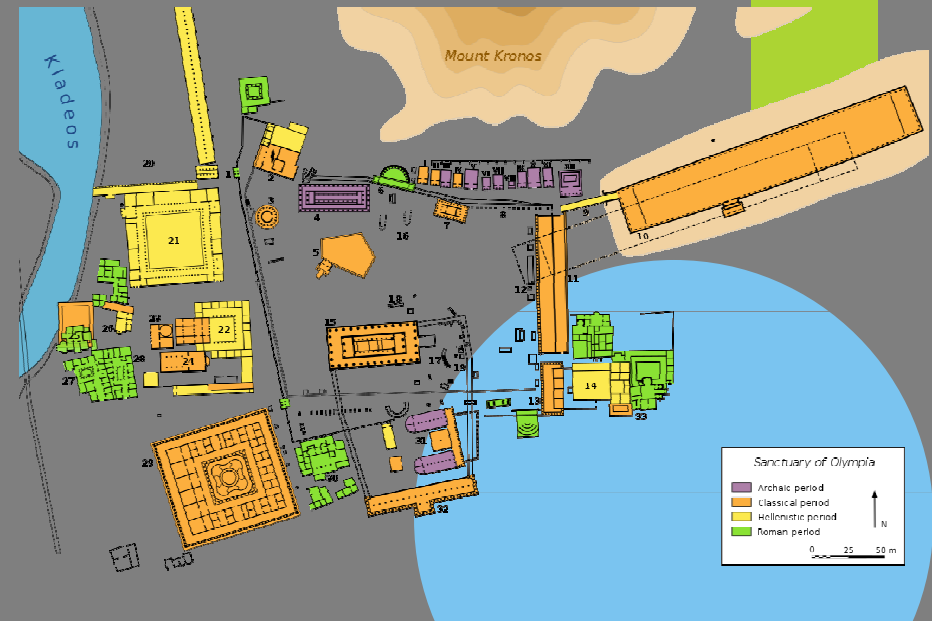
- ▶ Hérodotos. 2004. *Dějiny*, Praha: Academia.
- ▶ Bakker, E. J., de Jong, I. J., & van Wees, H. (Eds.). 2002). *Brill's Companion to Herodotus*. Leiden: Brill.
- ▶ Sheehan, S. 2018. *A Guide to Reading Herodotus' Histories*. London: Bloomsbury Academic.
- ▶ Romm, J. 1992. *The Edges of the Earth in Ancient Thought: Geography, Exploration, and Fiction*. Princeton: Princeton University Press.

Řecké hry a slavnosti

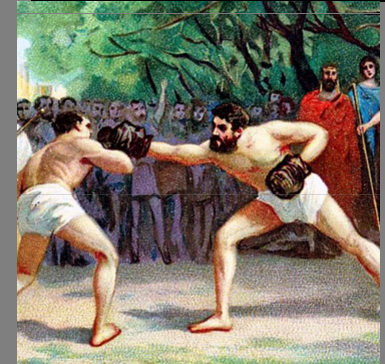

- ▶ Počátky „sportovních“ her – již u Homéra, pohřební slavnosti
- ▶ Spojené s náboženstvím (kult božstva), obecním /státním svátkem
- ▶ Panhelénské hry – 4
- ▶ Lokální hry
- ▶ Agón (*ἀγών*), agónes
- ▶ Gymnické, hippické, múzické (soutěže rhapsódů, básnictví, řečnictví, divadelních představení, hudba)
- ▶ *Ekecheiriá* - všeobecný mír mezi Řeky

- ▶ Olympijské hry
- ▶ Olympie, Élis, posvátný okrsek Altis
- ▶ Na počest boha Dia
- ▶ Jednou za 4 roky, červenec/srpen
- ▶ První hry – 776 pnl (počátek datování, *olympiada*, *periodos*)
- ▶ 5–7 dní, úředníci hellánodikové
- ▶ Nutný výcvik pro účast
- ▶ Zrušeny 393 nl
- ▶ Jeden z divů světa – socha Dia

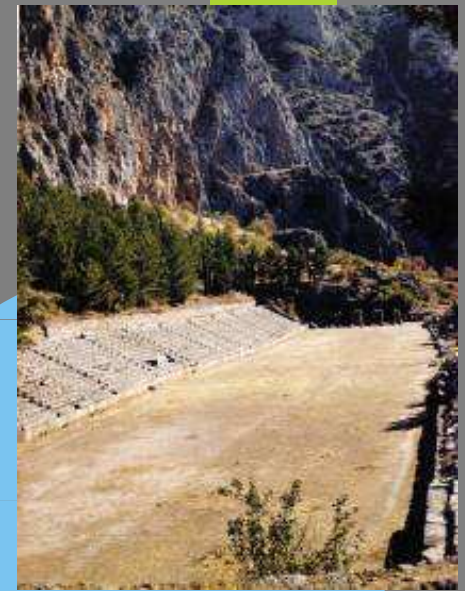
- ▶ Soutěže
- ▶ Stadion (192,27 m, jednotka vzdálenosti)
- ▶ Běh na 1 stadion – původně jediná disciplína
- ▶ Diaulos – běh na 2 stadia
- ▶ Dolichos – dlouhý běh
- ▶ Pětiboj – běh, zápas, skok daleký, hod oštěpem, diskem
- ▶ Box
- ▶ Zápas
- ▶ Pankration
- ▶ Hoplítodromos

- ▶ Jezdecké disciplíny – na hippodromu
- ▶ Dvoj-, čtyřspřeží, dostih
- ▶ Vítězem je majitel koně
- ▶ Soutěž trubačů a hlasatelů
- ▶ Vítězové – olympioníkové, palmová ratolest, olivový věnec, sochy, básně (Pindaros)
- ▶ Ženy – Héraie, závod v běhu, ne součást olymp. her

- ▶ Pýthijské hry
- ▶ Delfy
- ▶ Na počest Apollóna (zabití Pýthóna)
- ▶ 6. stol. pnl (582) – 4. stol. nl
- ▶ 1 za čtyři roky (2. rok po olympijských), srpen/září
- ▶ 6–8 dní
- ▶ Účast žen
- ▶ Původně múzické soutěže, poté i gymnické a jezdecké
- ▶ Soutěže hudební – kithara, aulos, zpěv
- ▶ Vítěz – vavřínový věnec, palmová ratolest

- ▶ Isthmické hry
- ▶ Isthmos, Korint (Sikyón)
- ▶ Poseidón
- ▶ Od 6. stol. pnl
- ▶ Jednou za 2 roky (rok po a před olympijskými), jaro
- ▶ Jezdecké, gymnické i múzické soutěže
- ▶ Vítěz – věnec z miříku, borovice/smrku

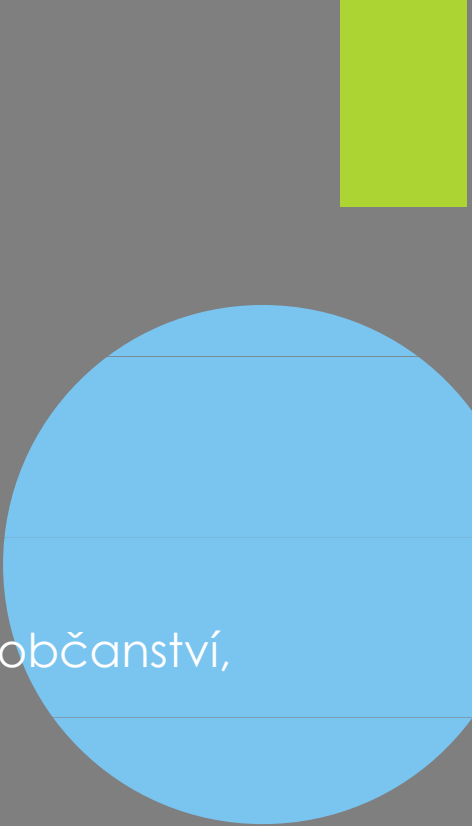

- ▶ Nemejské hry
- ▶ Nemeia, Peloponnésos
- ▶ Zeus
- ▶ 573 pnl
- ▶ Jednou za 2 roky (rok po a před olymp.), červenec
- ▶ Gymnické, jezdecké soutěže (v helénismu i múzické)
- ▶ Vítěz – věnec z miříku

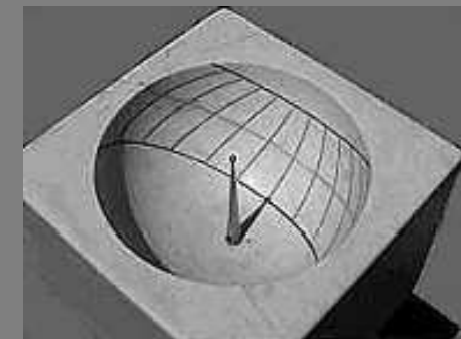
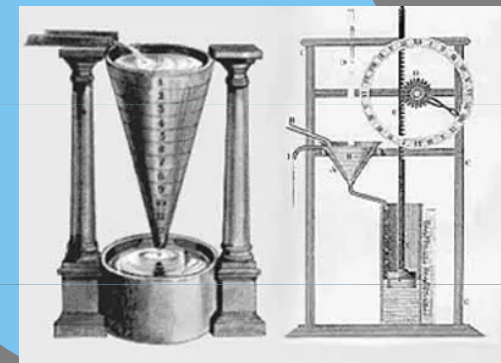
- ▶ Panathénaje
- ▶ Athény
- ▶ Athéna
- ▶ Velké Pan. – jednou za 4 roky, 2 roky po olymp., červenec, týden
- ▶ Malé Pan. – každý rok, 2 dny
- ▶ 566 pnl – 4. stol. nl
- ▶ Průvod na Akropoli (*pompé*), nový šat (*peplos*) soše bohyně Athény
- ▶ Gymnické, jezdecké i múzické soutěže
- ▶ Běh s pochodněmi, hod oštěpem za jízdy
- ▶ Vítěz – amfory s olivovým olejem

-
- ▶ Pozdější hry ve Středomoří
 - ▶ Podle modelu olymp. nebo pýth.
 - ▶ Ptolemaia – Alexandrie, 279 pnl (zakl. Ptolemaios II.)
 - ▶ Kapitolia – Řím, 86 nl (zakl. Domitian), dubový věnec, řím. občanství, Domitianův stadion
 - ▶ Aktia – Níkopolis, 27 pnl (zakl. Augustus), závod lodí

Počítání času

- ▶ 2 výrazy pro čas – kairos (καιρός), chronos (χρόνος)
- ▶ Sluneční hodiny (skafé), 12 intervalů, Parmenión z Makedonie
- ▶ Vodní hodiny (klepsydra), Ktésibios
- ▶ Mechanismus z Antikythéry

Počítání času

- ▶ Každý stát vlastní členění roku
- ▶ Vychází z lunárního kalendáře, lunisolární
- ▶ 12 měsíců, 29/30 dní v měsíci (354 dní), vložené dny, měsíce (13.), jednou za 19 let (Metón z Athén, Kallippos) – fáze měsíce a slunce ve shodnou dobu
- ▶ Rozdílný začátek roku (Athény – léto; Sparta, Makedonie – podzim; jinde i v zimě)
- ▶ Athény – slavnostní/občanský kalendář (jen 10 měsíců, 36/7 dní)
- ▶ Nejlépe zmapované – athénský, rhodský, makedonský
- ▶ Cykly – olympiady, 4 roky, od 776 pnl, 1. rok se počítá, 772 pnl, 2. olympiás, 1. rok
- ▶ Podle úředníků (archonti - epónymos, konsulové, vítězové her)

Literatura

- ▶ Swaddling, J. 2015. *The Ancient Olympic Games*. 3rd ed. Austin: University of Texas Press.
- ▶ Sábł, V. 1968. *Hrdinové antických olympiád : olympijské příběhy a pověsti*. Praha: Olympia.
- ▶ Olivová, V. 1988. *Sport a hry ve starověkém světě*. Praha: Artia.
- ▶ Kyle, D. 2007. *Sport and spectacle in the ancient world*. Malden: Blackwell Publishing.